

**Підвищення психологічної культури
педагогів щодо попередження
будь-яких видів і форм насильства
в закладі освіти**

Руслана Третяк

Головне завдання закладу освіти

**створити сприятливі умови
для розвитку, виховання
та навчання учнів**

За даними опитування «Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді України»

Вік опитуваних від 10 до 17 років:

- серед дітей жертвами образ, принижень чи знущань визнали себе 37,9 %;
- 35 % опитаних відповіли, що самі брали участь в образах/приниженні або знущанні з інших

Хто несе відповідальність за булінг?

Освітні заклади повинні розробити комплекс заходів для протидії насильству та булінгу, щоб допомогти всім учасникам знайти шлях до примирення, щоб вони могли надалі продовжувати навчання в одному колективі

Загальношкільна політика щодо попередження й протидії насильству та знущанням

документ, що визначає загальне розуміння керівництвом, працівниками, учнями та їхніми батьками явища насильства, його видів і форм та відображає їхню спільну готовність протистояти будь-яким його проявам

Документ базується на нормах і вимогах національного законодавства – Законах України:

- Про охорону дитинства»,
- «Про запобігання і протидію домашньому насильству»,
- «Про освіту»,
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу»,
- рекомендації Міністерства освіти і науки України

Створення сприятливого клімату соціально-психологічною службою

Проводиться вибіркоче експрес-опитування учнів, батьків та учителів тих класів, де найчастіше виникають серйозні порушення дисципліни, конфліктні ситуації та випадки насильства

Основні положення відображаються

- у правилах внутрішнього розпорядку, правилах поведінки для учнів,
- посадових інструкціях вчителів,
- класних керівників,
- психолога,
- соціального педагога,
- допоміжного та технічного персоналу.

Для ефективної протидії насильству та булінгу в ЗЗСО учасники освітнього процесу мають володіти інформацією

Знати :

- форми прояву;
- наслідки;
- усвідомлювати свою роль та ступінь відповідальності у вирішенні проблеми насильства в школі.

Інструменти:

- посадові інструкції,
- алгоритми дій,
- технології від виявлення і реєстрації до надання допомоги всім учасникам випадку насильства.

Заходи:

наради при директору, семінари, виробничі наради

Теми для розгляду та дискусій

- Фізичне і психологічне насильство, дискримінація: як виявити та протидіяти
- Здирство, булінг і кібербулінг: як виявити та протидіяти
- Нехтування основними потребами дитини (підлітка) і як цього не допустити
- Насильство вдома та в закладі освіти
- Наслідки насильства, його вплив на психічне і фізичне здоров'я, соціалізацію та навчання дитини (підлітка)
- Причини й чинники насильства. Моделювання ситуацій, що викликають насильство

«ПРОГРАМА 15»

Значний ресурс для виховання учнівської молоді, який сприяє налагодженню сімейних відносин, покращенню комунікації у родинному середовищі та забезпечує первинну профілактику соціально небезпечних явищ і захворювань

Мета

Знизити ризик потрапляння у небезпечні для здоров'я і життя ситуації, виховання в учнівській молоді відповідального ставлення до свого життя, здоров'я та майбутнього в цілому

Чому така назва «Програма 15»?

Програма передбачає 15 занять (зустрічей), кожне з яких має свою тематику, а саме:

I – блок

- **1 зустріч** «Знайомство» - це перший крок учасників до відвертого спілкування і взаємодії раніше незнайомих один з одним людей.

- **2 зустріч** «Ефективне спілкування» дає можливість учнівській молоді оволодіти навичками ненасильницького спілкування; розвивати вміння аналізувати й розуміти мотиви поведінки інших людей і власні, здатність ефективно взаємодіяти з оточуючими, конструктивно вирішувати конфліктні ситуації.

- **3 зустріч** «Цінності. Здоров'я як цінність» сприяє усвідомленню дітьми своїх цінностей та визначення ними місця такої цінності як здоров'я у загальній ієрархії цінностей.

- **4 зустріч** «Любов та відповідальність» - розглядається широкий спектр варіантів проявів любові. Це важливо тому, що люди, особливо підлітки і молодь, деколи недооцінюють та не завжди надають значення формам вияву любові без сексуальних відносин або використовують такі стосунки як можливість отримати відчуття власної потрібності чи значущості.

- **5 зустріч** «Здоров'я тат і мам: теперішніх і майбутніх». Зважаючи на національно-культурні та релігійні особливості учасників, розвіюються «міфи».

II Блок

- **6 зустріч «Стереотипи та упередження»**, присвячена проблематиці стереотипного підходу до дійсності та упередженого ставлення до іншої людини, що часто стає причиною різного роду дискримінацій у суспільстві та конфліктних ситуацій у міжособистісних стосунках.
- **7 зустріч «Алкоголь: шукаємо альтернативу»**, розглядається питання впливу алкоголю на фізичне та психічне здоров'я людини.
- **8 зустріч «Наркотики: як уникнути»**, надання інформації про вплив наркотиків на здоров'я та поведінку, а також мотивування учасників до усвідомленої відмови від експериментів з наркотиками.
- **9 зустріч «ВІЛ - захисти себе»**, надання більш повної інформації щодо поняття ВІЛ та відпрацюванню навичок зміни поведінки на свідому й безпечну.

III Блок

- **10 заняття** «Запобігти насильству» дає поняття про форми насильства, які існують, чітко визначає правильне розуміння суті і причин явища насильства, спонукає до категоричної відмови від будь-яких форм насильства.
- **11 заняття** «Людська та особиста гідність», сприяє усвідомленню учасниками сутності понять «гідність», «людська гідність», «особиста гідність», розумінню значущості гідної поведінки для особистісного зростання та життєвого благополуччя людини.
- **12 зустріч** «Моє життя - моя відповідальність» дає відповіді на запитання – як брати відповідальність на себе, як правильно приймати рішення, як керувати емоціями.
- **13 зустріч** «Що таке благополуччя», має формат відео-лекторію, що дозволяє зробити висновки щодо власного благополуччя, керуючись як логікою, так і емоціями під час аналізу художнього фільму.

Заключна частина

- **14, 15 зустрічі** «Проходження через зміни» та «Життя як подорож» окреслюють питання стабільності, благополуччя і розвитку людини, дозволяє учасникам змодельовати своє життя, як подорож: озирнутись назад, проаналізувати свій життєвий шлях та подивитися уперед, туди, де чекають їхні надії, мрії та цілі.

«ПРОГРАМА 15»

- ❑ розрахована не тільки на учнівську молодь, а й на родини, де є діти віком 14-17 років. Варто пам'ятати про те, що налагодження партнерських відносин між учасниками освітнього процесу також є одним із пріоритетних завдань під час здійснення освітньої діяльності
- ❑ реалізується за сприяння ГО «СМАРТ» та Українського фонду «Благополуччя дітей»

Дякую за увагу!